

Monika Peetzová

úterní ženy

„Tak už sebou pohni, Tome!“ rozčiloval se Luc. „Hosté do-
razí každou chvíli.“ Majitel Le Jardin nemilosrdně prohá-
něl nového číšníka po restauraci a bombardoval ho pří-
kazy.

„Řekl jsem pět skleniček.“

„Ale no tak, běžný porcelán přece ne.“

„Kde jsou květiny?“

„Musím se o všechno starat sám?“

Tom nic nechápal. Kvůli komu je Luc tak nervózní?
Nepomohl mu ani pohled do rezervační knihy.

„Vždyť pro stůl u krbu nemáme žádnou rezervaci.“

Luc se zarazil, jako by to byla ta nejhluupější poznám-
ka, jakou kdy v životě slyšel.

„Podíval ses do kalendáře?“

„Samozřejmě.“

„A?“

„Je úterý.“

Luc zvýšil hlas: „Je první úterý v měsíci. To znamená...?“

„Nějaký francouzský svátek?“ zkusmo odpověděl Tom
a připadal si jako v nějaké televizní soutěži.

Luc si zhluboka povzdechl. Kdoví jestli to nebyla chy-
ba, dát tomuhle nezaměstnanému a nedostudovanému
klukovi šanci. Jediná Tomova zkušenost s gastronomií po-
cházel z jeho nejranějšího dětství. Někáký hormony omá-
mený trouba ho kdysi zplodil v klubovém lokálu sportov-
ního spolku TSV Euskirchen. Bohužel tím idiotem byl Luc.
A proto mohl jen těžko odmítnout, když mu jeho ex před
pěti týdny zanechala na prahu nepovedený produkt jejich
dávne aférky. Nalezenci bylo mezitím devatenáct a mat-
ce jako by z oka vypadl. Alespoň Lucovi to tak připadalo.

„Mí nejvěrnější hosté mají rezervaci na osmou hodinu. Jako každé první úterý v měsíci. Chodí sem už od doby, kdy jsem byl ještě číšník,“ rozhorlil se Luc. Jeho kolínský přízvuk přitom jasně prozrazoval nejen, že není Francouz, ale že i jméno „Luc“ je pouze pseudonym. Nedaleký Francouzský institut ho ovšem celé roky utvrzoval v tom, že na zaměření restaurace nebude nic měnit.

Tom pořád nechápal: „No a co?“

Luc si povzdechl podruhé. Ve svých pětadesáti letech už by měl pomalu přemýšlet o nějakém nástupci. Ale jak vysvětlit zabeđenému synovi, co je na té pěti žen tak zvláštního? Jeho restauraci navštěvovaly už patnáct let. Ze začátku každé úterý, později jednou za měsíc.

Jednoho deštivého dne, navíc s mizernou tržbou, Luc zvažoval, že už restauraci zavře, když se ve dveřích objevilo pět úplně promočených rozesmátých žen. Pět zcela rozdílných žen: Caroline, chladná, sportovně založená právnička; hubená, bledá, až průsvitná Judith; čerstvě promovaná lékařka Eva; Estella, nepochybně dáma velkého světa — a nejmladší Kiki, maturantka zářící jako pestrobarevný motýl.

To Caroline tenkrát Luca přemluvila, aby jim otevřel několik láhví. Už tehdy měla výmluvná Caroline hlavní slovo. I když zajít si po hodině francouzštiny na skleničku byl původně Juditin nápad.

„Chci si svůj volný večer vychutnat do poslední kapky,“ vysvětlovala. Později vyšlo najevo, že Judith svému tehdejšímu manželovi nalhala, že jí hodiny francouzštiny nařídil i zaplatil zaměstnavatel. Spoléhala na to, že se její pedantský manžel Kai vždy přesně v půl jedenácté odebere do postele a nevšimne si, že se každé úterý vrací později. Kurz francouzštiny byl začátkem konce jejího manželství. Judith namluvila Kaiovi cosi o rozšiřovacích kurzech

a nadále se scházela s přítelkyněmi. Trvalo celou věčnost, než jí Úterní ženy dodaly dostatek odvahy, aby se z nešťastného manželství osvobodila. Po mnoho let sledoval Luc, jak se z nejisté sekretářky stává žena, která si pomocí ezoteriky a východních filozofií hledá svou vlastní cestu.

Luc provázel své Úterní ženy celých patnáct let. Byl svědkem toho, jak se z nadané právničky Caroline stala proslulá obhájkyň, jak náruživá lékařka Eva pověsila povolání na hřebík a založila rodinu a jak maturantka Kiki dospěla. Během patnácti let se všechno změnilo. Z nenápadného Le Jardin se stal vyhlášený podnik a Luc se z číšníka vypracoval na jeho majitele. Stejná zůstala pouze Estella, nejstarší z pěti. Dávala si záležet, aby na ní bylo patřičně vidět její bohatství, letní sídlo ve Svatém Mořici i skvělý golfový handicap. Lucovi připadalo, že se v kostýmku od Chanelu musela už narodit.

„Jo aha, těch pět žen, co tu byly onehdy!“ konečně došlo Tomovi. Celý se rozzářil. „A dorazí i ta malá? Ta s těma dlouhýma nohama a krátkou sukní?“

„Kiki? Od té dej ruce pryč,“ varoval ho Luc.

„Ale vždyť je taková milá.“

Jenže Luc věděl své. Kiki nebyla milá. Kiki byla úžasná. Veselá, divoká, plná energie, chronicky dobře naladěná a ráda zamilovaná. „Z cudnosti naskakují pupínky,“ tvrdila. Francouzsky se chtěla naučit proto, že se na výletě po úspěšné maturitě nekonečně zamilovala do jakéhosi Matthieu z Rouenu. Doufala, že když si budou moci jednou popovídat, dodá to jejich vztahu nové podněty. Bohužel po čtyřech lekcích „Francouzštiny pro začátečníky“ zjistila, že Matthieu ze všeho nejraději vykládá o své expřítelkyni. Utěšoval ji Nick. A pak Michael. Kiki snila

o stálém vztahu, ale sex milovala mnohem víc než zúčastněné muže.

„Když je člověk single, má to tu výhodu, že se může soustředit na kariéru,“ namlouvala si. Byla sice single, ale poněkud jí chyběla ta kariéra. Současné zaměstnání designérky v renomovaném studiu Thalberg jí vysněný průlom nepřineslo. Kiki byla součástí designérského týmu, který asistoval Johannesi Thalbergovi. Ten jakožto šéf a kreativní mozek firmy navrhoval nábytek, svítidla, bytové a kuchyňské doplňky, tu a tam i kompletní interiéry obchodů a hotelů. Kiki se ještě nikdy nepodařilo výrazněji se v týmu designérů prosadit. Ale věřila v zítřek. Každý den v ten následující.

„Tak proč? Povídej!“ naléhal mladý číšník.

Luc by toho mohl vyprávět spoustu. Neznal jen Kikina pánská dobrodružství. Pětice žen neměla ani tušení, kolik toho Luc o jejich životech ví. Jako pozorný posluchač věděl i o jejich tradičních několikadenních výletech. Nebylo divu, protože veselými historkami z každoročních cest se Úterní ženy opakovaně bavily a přivádělo je to k výbuchům veselí.

Na svůj první výlet vyrazily s úmyslem připravit se někde v ústraní v horách na závěrečnou zkoušku z francouzštiny. Společně strávený studijní víkend se mimořádně vydařil. Zkouška však mnohem méně. Kiki a Estella na ni nedorazily vůbec. Kiki byla v té době zaneprázdněna nácvikem francouzské řeči těla a Estella usoudila, že prázdninový dům ve Francii už je out a že in je Algarve. Proč by se tedy měla učit francouzsky? Mladé lékařce Evě se ze samé nervozity udělalo špatně od žaludku, takže zkoušku strávila na toaletách Francouzského institutu. Později se ukázalo, že za to ani tak nemohla tréma, jako selhání

jejího minipočítače na výpočet plodných a neplodných dnů. Sedm měsíců poté přišel na svět její prvorozený syn David. Vážil přes čtyři kila, měřil sedmapadesát centimetrů a byl tím důvodem, proč s Evou už nikdy nic nebylo. Byl konec s francouzštinou i s asistenčním místem na kardiologické klinice v Paříži. Podepsanou smlouvu má schovanou dodnes, jak říká: „Jako symbol života, který jsem málem vedla.“

Judith zkoušku skládala, jak se sluší a patří, a propadla. Ten balík peněz, který utratila z rozpočtu na domácnost za Kaiovými zády, aby se systematicky zbavila strachu z testu, mohla vynaložit mnohem smysluplněji. Obstála pouze Caroline, advokátka s červeným diplomem. Samozřejmě že byla nejlepší. Ve francouzštině excelovala. Luc, který pozorně sledoval její kariéru v tisku, ovšem nikdy nepochopil, k čemu ten jazyk vlastně potřebuje. Žádný ze zločinců, se kterými měla jako advokátka co do činění, se nikdy nepokusil vyloupit Louvre ani unést letadlo Air France nebo vyhodit do vzduchu Eiffelovku. I Carolinin muž Philipp, praktický lékař z Lindenthalu, jezdil na dovolenou nejráději do Itálie. A dokonce ani její dvě děti nepotřebovaly pomoci s domácími úkoly z francouzštiny. Protože Carolinin děti neměly ve škole sebemenší problémy, stejně jako všechny čtyři Eviny.

Luc by mohl svému zvědavému synovi vyprávět nejrůznější příběhy celé hodiny. Ale mlčel jako hrob. Restaurátor byl dost chytrý a dával si záležet, aby Úterní ženy nikdy nepoznaly, kolik toho na sebe prozrazují. Luc byl jejich diskrétním průvodcem a obdivovatelem a restaurace Le Jardin byla jejich zповědnicí.

Stůl byl bezchybně prostřený, kuchař v pohotovosti, svíčky zcela vyhořelé.

„Kde jsou?“

Znepokojený Luc zkontroloval hodiny. Čtvrt na devět.

Bylo celkem běžné, že do Le Jardin chodily skupinky studentů z nedalekého Francouzského institutu. Ale že by z něčeho takového vzniklo přátelství na celý život, bylo neobvyklé. A to, že stůl Úterních žen zůstal toho dne opuštěný, bylo naprosto mimořádné.

Když Luc krátce po jedenácté restauraci zavíral, aniž se Caroline nebo jiná z žen ozvala, bylo mu jasné, že něco není v pořádku. A to do takové míry, že to za uplynulých patnáct let ještě nezažil.

„Musíme zrušit rezervaci u Luca,“ připomínaly si kamarádky ještě před několika dny. Ovšem když nastalo zmíněné úterý, ani jedna si na to už nevzpomněla.

Arne, současný Juditin manžel, ležel ve čtvrtém poschodí kolínské Nemocnice sv. Josefa. „Čtvrté poschodí“, tímhle eufemismem označovali lékaři a zdravotnický personál oddělení pro umírající. Všechno tam bylo utlučené. Světlo, hlasy, ale především očekávání. Ve čtvrtém poschodí se čekalo na smrt. Arne na ni čekal už šestý den. A společně s ním Judith a její čtyři přítelkyně, které se u ní střídaly.

Arneho nemoc připomínala horskou dráhu. Z každého výkyvu směrem k lepšímu zbyla vždy jen pouhá iluze. Nejprve to člověka vyneslo k nadějným výšinám, aby ho to vzápětí tvrdě srazilo k zemi. Špatné zprávy se střídaly v rychlém tempu:

„Neoperovatelné.“

„Mizerné krevní hodnoty.“

„Chemoterapie neúčinkuje.“

„Je to jen otázka času.“

Trvalo to devatenáct měsíců. Devatenáct měsíců, během kterých se Arne a Judith důsledně vyhýbali tématu smrti. Po celou tu dobu se Judith snažila potlačovat vtíravou myšlenku, že už s ní Arne brzy nebude. Ale konec přišel, navzdory všemu.

„Musíme se postarat, aby s Judith pořád někdo byl,“ vyzvala ostatní Eva a rozdělila všem Úterním ženám směny pro nejbližší dny. Ale nakonec to byla právě ona, kdo vypadl jako první. Její třináctiletá dcera Lena narušila matčin

harmonogram nedobrovolným saltem z kola, při kterém si téměř vyrazila zub. Eva ji v tom v žádném případě nemohla nechat samotnou.

„Mohla bys za mě zaskočit?“ poslala esemesku Caroline.

„Zkrátím proces,“ slíbila advokátka, která byla zrovna uprostřed soudního jednání.

Eva musela odejít ještě před tím, než ji Caroline stihla vystřídat. Takže se stalo přesně to, čemu se všechny snažily zabránit. Poprvé zůstala Judith ve čtvrtém poschodí úplně sama. Se sebou a s Arnem.

„Rozloučení s nejbližšími bude tak intimní, jak jen to bude možné!“ slíbila jí robustní zdravotní sestra s tvrdým východoevropským přízvukem. Občas vyměnila láhve s infuzemi a přinesla Judith čaj, který podezřele chutnal po rumu.

„Zakázaný, ale dobrý,“ zašeptala spiklenecky. „Alkohol rozpouští strach.“

„Děkuji mnohokrát, sestro...“

Jak jen se jmenuje? Judith by ráda ženu oslovila jménem, ale nemohla si vybavit žádný rým, jímž by si připomněla ten dobrodružný shluk souhlásek, který se na enormním českém poprsí pohupoval sem a tam.

„Češi extrémně šetří se samohláskami,“ zavtipkoval Arne hned první den v jednom ze svých nečekaných jasných okamžiků: „Měli by se domluvit s Finy a nějaké si od nich vzít.“

Judith se unaveně usmála.

„No fakt,“ trval na svém Arne slabým hlasem. „Vezmi si třeba české slovo *zmrzlina*. A finsky se to řekne *jäätelöä*.“

Judith netušila, jestli je to pravda. Ale moc dobře věděla, o co Arnemu ve skutečnosti jde: pokoušel se ji pobavit i na smrtelné posteli. Než mu došly síly.

Judith musela bezmocně přihlížet, jak se Arne čím dál tím víc ztrácí mezi polštáři, jak se mu propadají rysy a jak povrchně dýchá. Ruce se mu třásly jako křídla motýlů, kteří by chtěli vzlétnout. Ten velký silný muž, do kterého se před pěti lety bezhlavě zamilovala, přestože ji šimraly jeho vousy a navzdory jeho zálibě v kostkovaných flanelových košilích, se každou minutou vytrácel.

„Ten vypadá, jako že každou chvíli popadne kytaru a začne zpívat o whisky, ženách a koltech,“ zašeptala dost hlučně Estella ostatním Úterním ženám, když se s Arnem setkaly poprvé.

„Mám obličej bez výrazu a příšerný vkus na oblékání. To ke mně prostě patří,“ kontroval stejně drze Arne.

A totéž cítil vůči Judith. Patřila k němu. Přesně za třiašedesát dnů od chvíle, kdy ji objevil v knihkupectví mezi regály s knihami o buddhismu a feng-šuej, se vzali na lodi během plavby po Rýnu.

„Vše plyne,“ prohlásil Arne, „a to se k nám hodí.“

Úterní ženy nebyly samy, koho spád událostí zaskočil.

„Máme takovou radost, že jsme Julii poznali,“ jásala jakási baculatá tetička v šeríkově fialovém hábitu. Kolem sebe šířila vůni kuliček proti molům a originální kolínské 4711.

„Jmenuje se Judith,“ uvedla Caroline již poněkolkáté věc na pravou míru, protože Arne měl spoustu tetiček.

Obličej staré dámy začal zvolna barevně ladit s jejím oblečením.

„Ale to máte jedno,“ mávla rukou Estella. „My jsme se s Antonem seznámili také teprve před několika dny.“

„S Arnem,“ opravila ji důrazně tetička, která Estellin humor zjevně nechápala.

„Všechno to přišlo tak náhle,“ ujišťovali se přítomní navzájem a končili překvapeným: „Kdo by to byl řekl.“

„Já,“ ozvala se Judith. „Od prvního okamžiku jsem věděla, že s Arnem zestárnu.“

Ale osud je dovedl do čtvrtého poschodí Nemocnice sv. Josefa.

Venku poprvé po několika dnech vykouklo zpoza mraků sluníčko, na odděleních začínaly návštěvní hodiny a ve čtvrtém poschodí po kapkách ubíhal čas. Padesát devět minut potrvá, než se u nich znovu zastaví sestra, deset minut, než uvaří čaj, tři minuty, než Arnemu pod hlavou upraví polštář, třináct sekund, než se od hrdla infuzní láhve odtrhne kapka morfia a steče průhlednou hadičkou dolů.

Kde je ta Caroline? Víkala společnost kterékoli z Úterních žen. Jejich přítomnost ji utěšovala. Eva jí nosila plastové krabičky se spoustou povzbuzujících dobrot, Estella ji zásobovala nejnovějšími drby a Kiki dobrou náladou a trochou hektiky. Všechno to ale bylo mnohem lepší než mrtvolný klid a čekání na poslední okamžik.

Z chodby k ní dolehly zvuky. Byli to zřízenci z pohřebního ústavu. Slyšet je bylo už zdaleka. Postele z oddělení při převážení pacientů drkotaly, ale vozíky pro mrtvé tiše klouzaly na měkkých gumových kolech po linoleu. Nejprve bylo slyšet jemné ševlení, poté těžké kroky příbuzných opouštějících pokoj mrtvého. O hodinu nebo dvě později přijela desinfekční četa se skřípajícím úklidovým vozíkem. A pak znovu drkotající postel. Tuhle píseň smrti, která se ve čtvrtém poschodí neustále opakovala jako kánon, slyšela Judith v posledních dnech už několikrát. Bylo to možná ještě o něco horší než Arneho přerývaný dech.

Když byl Arne ještě zdravý, měla tisíc přání. Teď už jen jedno jediné. Kdyby tak mohla ještě jednou slyšet jeho hlas, jeho rozpustilý smích, ještě jednou ucítit jeho ruce na svém těle. Ještě jednou. Prosím.

Judith nevěděla, jak bude bez Arneho žít dál. Neuměla si představit, že se ze čtvrtého poschodí vrátí do prázdného bytu. Jak by mohla ještě někdy spát v jejich společné posteli? Stejně to neforemné monstrum zabírající většinu jejich ložnice neměla nikdy ráda.

Je to zvláštní. Zanedlouho jí bude čtyřicet a ještě nikdy si nekoupila vlastní postel. V sedmnácti opustila palandu, kterou v rodičovském bytě sdílela s o osm let mladším bratrem a nastěhovala se ke svému příteli. Kaiovi bylo sedmadvacet a vlastnil osmdesát centimetrů širokou matraci. Při každém pohybu si odřela ruku o zeď, drsnou jako smirkový papír. Kai do barvy, kterou vymaloval pokoj, přimíchal piliny.

„Opravdická tapeta je moc drahá,“ usoudil panovačně.

Judith milovala barevné stěny a teplé barvy, ale byl to Kaiův byt. A také Kaiovy peníze a Kaiovy představy o životě. A k nim náležely hrubé a drsné tapety, spořivost a svatba. Kai miloval předvídatelné věci i při sexu. Pokaždé ji nejprve líbal od pupíku směrem k pravému stehnu a současně ji ve stejném směru hladil dlaní. Jako by se to naučil nazpaměť z nějaké příručky o sexu. Po několika letech po jeho boku Judith natolik zamrzla, že raději utekla k Wolfovi s vodní postelí. A později k Arnemu. Kai dával za deště na autosedačky staré noviny. Arne tančil bosý parkem a máchal si nohy v loužích.

„Teoreticky,“ vydechl Arne s námahou. Judith sebou polekaně trhla. Tolik dnů panovalo v pokoji naprosté ticho a teď najednou zaznělo slovo.

„Teoreticky,“ zamumlal ještě jednou Arne a nadzvedl ruku, která vzápětí vyčerpaně klesla zpět. Přestože Judith zkoušela všechno možné a naklonila se k jeho ústům co možná nejbliže, zůstalo jen u onoho jediného slova: „Teoreticky!“

Thomas Mann se na smrtelné posteli dožadoval svých brýlí, Goethe chtěl více světla a Ježíš podle legendy už vůbec nic. „Dokonáno jest,“ měl prohlásit ze svého kříže před tím, než se odebral ke svému nebeskému otci. Judith měla dojem, že si přinejmenším pět marketingových expertů muselo lámat hlavu nad tím, jaká slova budou při ukřižování nejpůsobivější. Arneho poslední vzkaz pro přeživší a jeho poslední slovo bylo „teoreticky“.

Nedávalo to smysl. Ztělesněním teorie byl její první muž Kai. Arne byl praktický vychutnávač života, nenapravitelný optimista přístupný všemu, co leželo mezi nebem a zemí. Jinak by přece neputoval do Lurd k jeskyni Panny Marie.

Rozlétly se dveře a vytrhly Judith z myšlenek. Caroline. Konečně. Konečně! S úlevou si opřela hlavu o Carolinino rameno. Advokátka přitom nebyla z těch, které je snadné objímat. Ale Judith byla ráda, že už není sama. Caroline ji zlehka hladila po zádech: „Je mi to moc líto, Judith.“

„Eva musela odejít dřív. Kvůli té příhodě s Leniným zubem. Spadla z kola.“

„Kdy se to stalo?“

Carolinin hlas zněl soucitně. Přitom za normálních okolností byla první, kdo Evu kritizoval, když se nechala od své rodiny příliš využívat.

„Už včera odpoledne. Když jela ze školy. Ale zubař ji chtěl dneska ještě jednou vidět.“

„Judith, já mluvím o Arnem.“

Caroline provrtávala Judith pohledem. Těma svýma všímavýma, chytrýma a neúplatnýma očima, které během soudních procesů naháněly strach jejím protivníkům. A občas i Judith. Obrátila se k Arnemu, jako by u něj hledala pomoc, a zjistila to, co bylo Caroline zřejmé hned na první pohled. Arne přestal dýchat. Tenoučká kůže pokrývající jeho vyhublý obličej zešedla. Odešel naprosto tiše. Jako by nechtěl Judith vylekat.

Arne Nowak zemřel v úterý v podvečer. Zanechal po sobě svou ženu Judith, třípokojový byt v Blumenthalově ulici, dva tucty flanelových košil a jednu časovanou bombu. Ale to si uvědomil až ve chvíli, kdy byl uvězněný ve čtvrtém poschodí. V otupělém, mátožném stavu, do kterého jej přiváděly dávky morfia, mu probleskla hlavou hrůzostrašná myšlenka: doma ve skříni zůstal černý zápisník, deník z jeho pouti do Lurd. Bylo to bezpečné místo. Dokud byl naživu. Jenomže on na něj zapomněl.

Jeho neotřesitelný optimismus si s ním naposledy pohrával. Arne nechtěl uvěřit, že jsou jeho dny sečtené. Každý den namlouval sobě i Judith, že mu nádor ponechá ještě trochu času. Každou noc se modlil za pár chvil navíc. Proč jenom ty proklaté poznámky nespálil, dokud měl ještě dost času i sil? Judith se nikdy nesmí dozvědět, co udělal. Vzpomínka na jejich společně prožitá léta musí zůstat bez poskvrny.

Co když Judith ten zápisník už našla? Co když o něm pověděla Úterním ženám? Co když jim ty poznámky už ukázala? Deset očí vidí víc než dvě. Estella má slabost pro skandály, Caroline neomylně odhalí každou lež. Když se ocitl ve čtvrtém poschodí, nedokázal už domyslet, jaké by mohlo mít důsledky, kdyby jednoho dne vyšla pravda najevo. Nejen pro Judith, ale i pro ostatní Úterní ženy.

„Teoreticky...”

„Teoreticky vzato bys už mohla vyházet moje věci,“ chtěl povědět Judith. „Nesmíš se těmi starými krámy zatěžovat!“ Myšlenka zmizela dřív, než ji stačil domyslet do konce.